

اصلاح ۵۰ ناودان در بناهای تاریخی میدان نقش جهان

و ساماندهی این ناودان‌ها در دستور کار قرار گرفت. رحمتی با اشاره به دشواری اجرای عملیات در ارتفاع زیاد گنبدخانه مسجد جامع عباسی بیان کرد: به دلیل ارتفاع محل نصب و وزن بالای ناودان‌های سنگی، جابه‌جایی و نصب این قطعات به تجهیزات مناسب نیاز داشت. از این رو، برای انتقال ایمن ناودان‌ها از جرثقیل مجهز به دکل ۳۰ متری استفاده شد تا عملیات با رعایت ملاحظات فنی و حفاظتی انجام شود. او ادامه داد: عملیات نصب و اصلاح ناودان‌ها در بخش‌های موردنیاز مجموعه میدان نقش‌جهان، از جمله مسجد جامع عباسی، مسجد شیخ لطف‌الله، عمارت عالی‌قاپو و بازارهای پیرامونی میدان اجرا شده‌است. هدف از این اقدامات، بهبود مسیر هدایت آب‌های سطحی و کاهش احتمال آسیب‌دیدگی بناهای تاریخی در اثر بارندگی است. مدیر پایگاه جهانی میدان نقش‌جهان اصفهان با تأکید بر اهمیت نگهداری مستمر از آثار تاریخی گفت: رسیدگی به وضعیت بناها و انجام مرمت‌های پیشگیرانه، به‌ویژه پیش از آغاز فصل بارندگی، از اولویت‌های حفاظتی این پایگاه است و اقدامات لازم برای حفظ اصالت و سلامت کالبدی مجموعه تاریخی میدان نقش‌جهان ادامه دارد.

سفر پاییزی به خوانسار؛

باغ‌شهری با کوچه‌های رویایی

۴ کوچه‌های خوانسار؛ قدم زدن در خاطره

قدم زدن در کوچه‌های خوانسار در پاییز، خودش یک گزارش تصویری است. پیرمردی که روی نیمکت نشسته، زنی که گردوها را روی ایوان پهن کرده، کودکانی که با برگ‌های خشک بازی می‌کنند و بخاری که از دودکش خانه‌ها بلند می‌شود، همه و همه تصویرهای از زندگی ساده و گرم این شهر می‌سازند. خوانسار در پاییز، هم زیبایی‌ست و هم صمیمی.

۴ چرا کوچه باغ های خوانسار در پاییز دیدنی‌تر می‌شوند؟

کوچه‌باغ‌های خوانسار در تمام فصل‌ها جذاب هستند، اما پاییز راه‌وهوای متفاوتی به این بخش از شهر می‌دهد در این فصل، رنگ سبز غالب تابستان جای خود را به طیف متنوعی از رنگ‌های گرم می‌دهد و زرد، طلایی، نارنجی، قرمز و قهوه‌ای در کنار رنگ خاکی دیوارهای قدیمی و بافت سنتی محله‌ها قرار می‌گیرند. درختان بلند و شاخه‌هایی که از دو طرف کوچه‌ها به سمت یکدیگر خم شده‌اند، در بسیاری از مسیرها مانند یک قاب طبیعی عمل می‌کنند. مسیر باریک کوچه، دیوارهای قدیمی و نشیمن‌ها درختان نیز می‌توانند چشم بیننده را به سمت نقطه‌ای مشخص هدایت کنند و ویژگی‌ای که برای عکاسی منظره، معماری و عکاسی خیابانی بسیار ارزشمند است.

سفر به خوانسار بدون چشیدن طعم‌های محلی کامل نیست. گردو، سیب، عسل، لبنیات محلی و نان تازه، طعم پاییز این راه‌وهوای بی‌پایان است. اگر فرصت کردید، سری هم به بازار شهر بزنید؛ جایی که بوی ادویه و گردو و میوه‌های فصل با هم می‌آمیزد و هوای‌حوالی پاییز را چند برابر می‌کند.

۴ اگر به خوانسار روی

پاییز خوانسار را با عجله نمی‌شود دید. باید آرام قدم زد، کنار چشمه نشست، به صدای برگ‌ها گوش داد و اجازه داد رنگ‌ها در دل بینشند. صبح‌های خنک، بعذرظهرهای طلایی و غروب‌های

نارنجی این شهر، هر کدام قابی جداگانه برای عکاسی و خاطره‌سازی‌اند.خوانسار، با برخورداری از اقلیم چهارفصل متمایز، خود را به عنوان یک مقصد گردشگری طبیعی منحصربه‌فرد در ایران مطرح می‌سازد.این تنوع اقلیمی، تنها به زیبایی‌های بصری منطقه خلاصه نمی‌شود، بلکه عاملی کلیدی در جذب طیف وسیعی از گردشگران در طول سال است. در فصلی که بسیاری از نقاط کشور با محدودیت‌های آب و هوایی مواجه هستند، خوانسار همچنان با جاذبه‌های خود، پذیرای علاقه‌مندان به طبیعت است.

این ویژگی، خوانسار را از سایر مقاصد گردشگری متمایز کرده و پتانسیل بالایی برای توسعه گردشگری پایدار و رونق اقتصادی منطقه فراهم می‌آورد. خوانسار در پاییز، مثل نامه‌ای است که با برگ‌های طلایی نوشته شده باشد؛ نامه‌ای پر از آیه، رنگ، بوی گردو و مهریلات مردم. اگر روزی گذارت به این شهر افتاد، مطمئن باش پاییزش را فراموش نخواهی کرد. جایی که هزار چشمه دارد و هزار رنگد و هر رنگش، یک قصه.

پاییز که از راه می‌رسد، خوانسار به شهری تبدیل می‌شود که هر رهگذری را در نگاه‌اول تسخیر می‌کند: برگ‌های زرد و نارنجی، بوی باغ‌های تازه باران‌خورده و آرامشی که در کمتر جایی پیدا می‌شود. این ترکیب رؤیایی باعث شده پاییز خوانسار یکی از محبوب‌ترین مقاصد طبیعت‌گردی در ایران باشد.

به گزارش فارس، اگر بخواهی پاییز را در قابی تمام‌قد ببینی، باید راهی خوانسار شوی. شهری کوچک و خوش‌نشین در استان اصفهان که در دامنه کوه‌ها جا خوش کرده و به شهر هزار چشمه، شهرت دارد. در فصل پاییز، این شهر نه فقط با آب و چشمه، که با رنگ‌ها زنده می‌شود؛ رنگ‌هایی که از طلایی و نارنجی تا سرخ و قهوه‌ای را در خود دارد. شهر خوانسار را معماران، نمونه کامل یک باغ شهر در ایران می‌دانند. چیزی که ایران عصر مدرن به شدت به آن نیاز دارد تا جلوی آلودگی و بیابان‌زایی و جابجایی گرد و خاک را بگیرد. ورود به خوانسار در پاییز، مثل قدم گذاشتن در یک نقاشی آبرنگی است. کوچه‌های شبیار، دیوارهای کاگلی، درختان بلند گردو و باغ‌هایی که تا چشم کار می‌کند ادامه دارند، همه در نور کم‌جان و طلایی و صدای جریان آّب از چشمه‌ها، موسیقی پس‌زمینه این شهر می‌شود. طبیعت پاییزی جلوه خاصی به طبیعت و محیط زیست شهر خوانسار اصفهان بخشیده است. خوانسار یک شهر نقّلی با جمعیتی نه‌چندان زیاد است که تنها دو ساعت از اصفهان فاصله دارد. نام «خوانسار» به معنای چشم‌سار است و همان‌طور که از نامش پیداست، این شهر ملجأ از چشمه‌های پرآب و طبیعت سبز و تازه است. در واقع خوانسار یکی از خوش آب‌وهواترین شهرهای ایران است که همه چیزهایی که یک طبیعت‌خوست به آن احتیاج دارد از درختان بلند و سرسبز گرفته تا چشمه‌های خنک و روان، کوه‌های پربلند و برفی، آفتاب گرم و هوای پاک و کوچه باغ‌های پاییزی و رویایی را یکجا در خود جای داده است.

۴ باغ‌هایی که پاییز را جشن می‌گیرند

قلب پاییز خوانسار، باغ‌هایش است. درختان گردو با برگ‌های طلایی، سیب‌های سرخ و زردآلوهایی که خاطره تابستان را در شاخه‌ها نگه داشته‌اند، منظره‌ای می‌سازند که آدم را می‌خکوب می‌کند. بوی گردوی تازه، عطر خاک نم‌ناک و صدای پرندگان، هوا را پر می‌کند. اینجا پاییز فقط یک فصل نیست؛ یک حال‌وهوای خانگی و صمیمی است.

۴ چشمه‌ها و آب؛ جان شهر

خوانسار بدون چشمه‌هایش معنا ندارد. در پاییز، وقتی هوای خنک به شهر می‌آید آب چشمه‌ها گوارتر و صفاپشان دل‌نشین‌تر می‌شود. سرچشمه و چشمه‌های پراکنده شهر، مثل چشمه‌ای اجرایی و مطالعات توسط شرکت مشاور در جریان است و منتظر تصویب نهایی طرح‌ها هستیم تا بتوان عملیات مرمت گسترده را با کسب اعتبارات لازم آغاز کرد.

مرمت سازه چهلستون

اصفهان در انتظار دریافت اعتبار از یونسکو

مدیر پایگاه میراث جهانی چهلستون با اشاره به وضعیت حساس سازه‌ای این اثر تاریخی بر ضرورت مداخله فوری دولت و سازمان یونسکو برای جذب اعتبارات کافی برای مرمت و جلوگیری از صدمات بیشتر به بخش‌های آسیب‌دیده از جنگ چهل روزه تأکید کرد. مصطفی هادی‌پور ضمن تأکید بر جایگاه بین‌المللی کاخ باغ چهلستون بر مسوولیت سازمان یونسکو در قبال میراث‌های ثبت شده در فهرست جهانی تأکید کرد و اظهار داشت: یونسکو در قبال این آثار نه تنها در زمینه اقدامات حفاظتی و مرمتی بلکه در مواجهه با حوادث و جنگ‌ها نیز مکلف به انجام وظایف حمایتی است. او افزود: این سازمان موظف است در برابر تهدیدات مختلف از پایداری این بناها حمایت کند و ما برای قعال‌سازی این حمایت‌ها و پیگیری فرآیندهای حفاظتی، چه از طریق پایگاه و چه از طریق وزارتخانه میراث فرهنگی تلاش مستمر داریم. هادی‌پور با بیان اینکه تاکنون اقدامات اضطراری در ۲ بخش سازه‌ای و تزئینی انجام شده است، گفت: بخش بزرگی از اقدامات رفغ خطر برای جلوگیری از تخریب و آسیب‌های ثانویه تکمیل شده است؛ از جمله پوشش‌دهی بخش‌هایی با پلاستیک، شمع‌پندی و روغن‌کاری برخی درها و تجهیزات برای عبور از فصل زمستان. همچنین در بخش دیویش، متخصصان چوب اقدامات استحکام‌بخشی لازم را انجام داده‌اند. او با اشاره به آسیب‌هایی وارد شده به ستون‌های ایوان چهل‌ستون گفت: بررسی‌های کارشناسان میراث فرهنگی از وزارتخانه و تیم‌های فنی پایگاه چهلستون نشان می‌دهد که برخی ستون‌ها به دلیل فشار و بار سنگین از محور اصلی خود خارج شده‌اند. همچنین برخی تیرک‌ها نیز از حالت طبیعی خارج شده‌اند که در حال حاضر شرکت مشاور در حال انجام مطالعات دقیق است تا مشخص شود آیا باید ستون‌های دچار انحراف را آهن‌گذاری و به محور اصلی بازگردان یا با روش‌های تثبیت و مهندسی، همان حالت منحرف را حفظ کرد. اما این موضوع هنوز به نتیجه قطعی نرسیده است. پیشتر در انجام نقشه‌برداری‌ها و مطالعات مرمتی توسط شرکت مهندسی مشاور «عمارت‌گروشید»، انحراف ستون‌های ایوان و همچنین آسیب‌دیدگی دیواره پشتی (در ضلع جنوبی بنا) کاخ چهلستون تأیید شد و بررسی‌های فنی نشان داد که تیرهای بالاسری و تیرهای افقی زیر خراب‌ها در دیویش چهلستون دچار ترک‌خوردگی شده‌اند. او افزود: یکی از مشکلات فنی، وزن زیاد بار ناشی از آجرپوش‌های جدید در برخی بخش‌های دیویش است که باعث فشار مضاعف بر ستون‌ها شده است. اگرچه این آجرپوش‌ها از نظر معماری سنتی همگون‌تر به نظر می‌رسد، اما سنگینی آن‌ها بر سازه فشار وارد کرده است که باید در این رابطه با باز تصمیم نهایی اقدامات لازم برای سبک‌سازی صورت بگیرد. مدیر پایگاه جهانی چهلستون گفت: برآوردهای کارشناسان رسمی نشان می‌دهد که خسارت وارد شده به این مجموعه حدود یک هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال بوده است. با وجود اینکه مبالغی از سوی دولت و استان برای تهیه طرح‌های مرمت و نگهداری فضای سبز (با وسعت حدود ۶۷ هزار متر مربع) تخصیص یافته اما این مبالغ برای اجرای طرح‌های بزرگ پیمانکاری کافی نیست. او تأکید کرد: ما منتظر تخصیص اعتباراتی هستیم که سازمان یونسکو و دولت برای این اثر جهانی وعده داده‌اند. بدون این اعتبار، امکان اجرای طرح‌های حیاتی نظیر دراست‌پندی ایوان‌ها، اصلاح سقف‌ها، مرمت مقرنس‌ها و بازسازی ساختارهای چوبی وجود ندارد. مدیر پایگاه میراث جهانی چهلستون گفت: در واقع با توجه به شرایط اقتصادی و هزینه‌های بالای مصالح، ما نیازمند اعتبارات واقعی و به‌روز هستیم. هادی‌پور خاطرنشان کرد: در حال حاضر فرآیند تهیه نقشه‌های اجرایی و مطالعات توسط شرکت مشاور در جریان است و منتظر تصویب نهایی طرح‌ها هستیم تا بتوان عملیات مرمت گسترده را با کسب اعتبارات لازم آغاز کرد.

یک سازه صنعتی بزرگ را با کاربری‌های جدید به بخشی فعال از شهر تبدیل کرد. در پروژه‌هایی مانند مجموعه کینگز کراس نیز بازآفرینی فضاهای صنعتی با طراحی جدید، فعالیت‌های شهری و حضور مردم پیوند خورده است. نمونه دیگر، موزه برتالیست که با ایجاد پوشش جدید بر فراز فضای مرکزی و حفظ عناصر تاریخی کتابخانه، توانست فضای تازه‌ای برای رویدادها و فعالیت‌های متنوع فراهم کند. در اینجا، معماری جدید به‌جای حذف گذشته، امکان استفاده امروز از آن را افزایش داده است. در موزه لوور نیز مداخله معماری معاصر در کنار مجموعه تاریخی، ظرفیت جذب مخاطب را گسترش داد. نکته مهم این است که خلاقیت معماری، اگر با شناخت ارزش‌های اثر و برنامه‌ریزی حرفه‌ای همراه باشد، می‌تواند یک مجموعه تاریخی را به مقصدی فراتر از کارکرد اولیه‌اش تبدیل کند. برای ریسباف باید از این تجربه‌ها اصولی مانند:حفظ یکپارچگی بنا و زمینه پیرامونی، تعریف کاربری متناسب، پیوند ظرفیت کالبدی با محتوای فرهنگی و ایجاد سازوکار بهره‌برداری پایدار را استخراج کرد؛ نه اینکه صرفاً ظاهر یک پروژه خارجی را بازتولید کنیم.

۴ از این میان، نقش توسعه‌گر چه تفاوتی با پیمانکار با سرمایه‌گذار معمولی دارد؟

توسعه‌گر کسی است که مسئله را به پروژه تبدیل می‌کند، ذی‌نفعان را در یک فرایند منسجم گرد هم می‌آورد، شبکه‌ای از طراحان و مشاوران تخصصی را به کار می‌گیرد، منابع مالی را سامان می‌دهد و مسئولیت نتیجه را می‌پذیرد. تفاوت اصلی در یکپارچگی فرایند توسعه و مسئولیت‌پذیری در برابر نتیجه نهایی است. ممکن است پیمانکار وظیفه مشخصی را در مرحله اجرا بر عهده بگیرد یا سرمایه‌گذار منابع مالی فراهم کند، اما توسعه‌گر باید بتواند رابطه میان طراح، اجرا، پالاندازی و بهره‌برداری را مدیریت کند. در پروژه‌ای مانند ریسباف، این توانایی اهمیت بیشتری دارد:

زیرا بنا با ارزش‌های تاریخی و معماری، مأموریت فرهنگی و منافع عمومی گره خورده است. برای انتخاب توسعه‌گر نمی‌توان صرفاً به سابقه ساخت‌وساز یا توان مالی توجه کرد. تجربه کار با بناهای تاریخی، میراث صنعتی و پروژه‌های بازآفرینی، برخورداری از تیم تخصصی، توان طراحی مدل اقتصادی پایدار و تعهد به مأموریت فرهنگی مجموعه باید در ارزیابی متقاضیان مورد توجه قرار گیرد. سابقه ساخت پروژه‌های بزرگ، بدون تجربه مرتبط با این حوزه، به‌تنهایی معیار کافی نیست.

۴ با توجه به حساسیت‌های میراثی، چگونه می‌توان اطمینان یافت که توسعه‌گر در مسیر منافع عمومی حرکت می‌کند؟

پیش از انتخاب توسعه‌گر باید مأموریت و چشم‌انداز بلندمدت ریسباف روشن شود. اصول حفاظت، حدود مداخلات مجاز، کاربری‌های قابل‌قبول و الزامات فرهنگی و اجتماعی باید در اسناد پروژه تعریف شوند. سپس متقاضیان بر مبنای همین چارچوب ارزیابی شوند. تجربه‌های موفق جهانی نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در چنین مجموعه‌هایی باید مشروط به رعایت برنامه حفاظت باشد. هر مجموعه با فردی که وارد پروژه می‌شود، باید الزامات مربوط به حفاظت از هویت تاریخی و تأمین منفعت عمومی را بپذیرد. در کنار این موارد، نظارت مستمر نیز ضروری است. توسعه‌گر نباید پس از اتمام عملیات عمرانی از پروژه خارج شود؛ زیرا بخش مهمی از مسئولیت او در مرحله بهره‌برداری آغاز می‌شود. ارزیابی کیفیت فعالیت‌ها، اصلاح برنامه‌ها و حفظ تعادل میان اقتصاد و مأموریت فرهنگی باید در تمام مراحل ادامه پیدا کند.

۴ آیا مشارکت معماران بین‌المللی در طراحی ریسباف می‌تواند به ارتقای جایگاه این پروژه کمک کند؟

ظرفیت این همکاری وجود دارد. اگر موضوع به‌صورت حرفه‌ای تعریف شود و چارچوب روشنی برای مشارکت شکل بگیرد، توت دیزیزه در شهرستان مبارکه، چنار قندمگاه، چنار روستای کمجان و چنار حسینیه سرشک در شهرستان نطنز؛ از جمله این آثار هستند که در جریان بررسی‌های کارشناسی به تأیید رسیدند.

معاون میراث‌فرهنگی اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان اصفهان ادامه داد: چنار باغ‌شاد و چنار مورکان در شهرستان لنجان، چنار ارمک در شهرستان کاشان، درختان سرو دمسرخ در شهرستان مبارکه و چنار واتشان در شهرستان گلیاگان نیز در فهرست آثار طبیعی تأییدشده قرار دارند. سیدالمسکری همچنین از بررسی چند پرونده مرتبط با آثار تاریخی استان خبر داد و افزود: پرونده‌های مدرسه آیت‌الله سعیدی، خانه سهندی، کبوترخانه خانه علیچانی، حمام نسیان، بقعه شافعی‌رو و مسجد صفا نیز در این نشست از نظر کارشناسی بررسی شدند. او تصریح کرد: این پرونده‌ها پس از تکمیل مستندات موردنیاز، برای تأیید نهایی و دریافت شماره ثبت ملی به وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی ارسال می‌شوند.

لاله‌های واژگون و چنارهای کهن اصفهان در مسیر ثبت ملی

معاون میراث‌فرهنگی اصفهان از تأیید ۱۱ اثر طبیعی

استان برای طرح در کمیته ثبت ملی خبر داد. سیدروح‌الله سیدالمسکری از تأیید ۱۱ اثر طبیعی استان برای طرح در کمیته ثبت ملی خبر داد و گفت: این آثار پس از بررسی در کمیته مربوطه و با حضور اعضا و کارشناسان، واجد شرایط لازم برای معرفی به کمیته ثبت ملی شناخته شدند. او با اشاره به آثار طبیعی تأییدشده اظهار کرد: رویشگاه لاله‌های واژگون کوه‌چال و رویشگاه لاله‌های واژگون دره سبب در شهرستان گلیاگان، درخت

عضو شورای راهبری احیای ریسباف با تشریح الزامات احیای کارخانه ریسباف اصفهان، از ضرورت انتخاب توسعه‌گر متخصص، جذب معماران بین‌المللی و پیوند میراث صنعتی با اقتصادفرهنگی می‌گوید.

به گزارش مهر، کارخانه ریسباف اصفهان در نقطه‌ای تعیین‌کننده قرار گرفته است؛ جایی که مسئله دیگر فقط حفاظت از یک بنای صنعتی متعلق به تاریخ معاصر نیست، بلکه چگونگی پیوند دادن میراث صنعتی با زندگی امروز شهر، تأمین مالی پایدار، حفظ منافع عمومی و تعریف الگویی برای بهره‌برداری بلندمدت مطرح است. تجربه پروژه‌های بازآفرینی در شهرهای مختلف جهان نشان می‌دهد که حفاظت از بناهای صنعتی زمانی به احیا می‌انجامد که معماری، اقتصاد، کارکرد فرهنگی و مشارکت اجتماعی در یک چارچوب واحد قرار گیرند؛ در غیر این صورت، حتی مرمت کالبدی نیز نمی‌تواند به‌تنهایی ضامن تداوم حیات یک مجموعه تاریخی باشد. ریسباف که از کارخانه‌های مهم نساجی اصفهان در دوره معاصر به شمار می‌رود، اکنون با تشکیل شورای راهبری و آغاز فعالیت دبیرخانه تخصصی احیا، وارد مرحله‌ای شده است که تعریف سازوکار اجرا، انتخاب توسعه‌گر و تعیین نسبت میان حفاظت و بهره‌برداری اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. پیروز خانجی، معمار، استاد دانشگاه و عضو شورای راهبری احیای کارخانه ریسباف، معتقد است این مجموعه باید نه به‌عنوان پروژه‌ای صرفاً عمرانی، بلکه به‌مثابه فرصتی برای بازآفرینی شهری و شکل‌گیری اقتصاد فرهنگی دیده شود؛ فرصتی که می‌تواند ظرفیت‌های معماری معاصر را در کنار هویت تاریخی اصفهان قرار دهد. خانجی ضمن تشریح اصول بنیادین احیای ریسباف، از ضرورت انتخاب توسعه‌گری با توانایی مدیریت یکپارچه طراحی، تأمین مالی، اجرا و بهره‌برداری، امکان مشارکت معماران بین‌المللی، لزوم حفظ منافع عمومی و اهمیت آغاز فعالیت‌های فرهنگی پیش از تکمیل همه عملیات عمرانی سخن می‌گوید. او همچنین با مرور تجربه‌های جهانی، توضیح می‌دهد که چگونه می‌توان از یک کارخانه متروک، مقصدی شهری ساخت؛ بی‌آنکه هویت تاریخی آن قربانی کاربری‌های نامناسب نگردد.

۴ چرا احیای ریسباف را باید فراتر از مرمت یک کارخانه تاریخی تعریف کرد؟

برای تعریف چنین پروژهدی باید هیزمان سه حوزه را در نظر گرفت: میراث فرهنگی، اقتصاد و اجتماع. در حوزه میراث، موضوع فقط حفاظت از کالبد نیست؛ میراث ملموس و ناملموس هر دو اهمیت دارند. حفاظت از ساختمان‌ها، انطباق کاربری جدید با ارزش‌های تاریخی، مستندسازی، معرفی و آموزش باید در کنار هم قرار گیرند. در حوزه اقتصادی نیز باید توسعه‌گر را جدی بگیریم؛ یعنی فرد یا مجموعه‌ای که از ابتدای تعریف پروژه تا طراحی، تأمین منابع، اجرا، پالاندازی و بهره‌برداری، مسئولیت یکپارچگی بر عهده می‌گیرد. چنین پروژه‌ای با انتخاب یک پیمانکار برای انجام عملیات ساختمانی به سرانجام نمی‌رسد. مسئله اصلی این است که پس از پایان عملیات مرمت، چه سازوکاری برای رنده نگهداشتن مجموعه وجود خواهد داشت. حوزه سوم، اجتماع است. مردم نباید صرفاً مخاطبان نهایی پروژه باشند؛ حضور و مشارکت آنان باید از مراحل اولیه شکل‌گیری طرح پیش‌بینی شود. ریسباف زمانی احیا می‌شود که علاوه بر حفظ ارزش‌های تاریخی، به بخشی از زندگی روزمره اصفهان بآزگردد.

۴ یکی از نگرانی‌ها درباره احیای بناهای صنعتی، غلبه کاربری تجاری بر هویت تاریخی آنهاست. چگونه می‌توان میسان حفاظت و اقتصاد تعادل برقرار کرد؟

هر نوع کاربری جدیدی برای ریسباف مناسب نیست. نمی‌توان بدون توجه به ماهیت تاریخی و معماری مجموعه، یک مرکز تجاری متعارف در آن ایجاد کرد و نام این اقدام را احیا گذاشت. کاربری جدید باید مکمل مأموریت فرهنگی مجموعه باشد و به خود ریسباف و در مقیاس وسیع‌تر به شهر اصفهان کمک کند. اقتصاد در اینجا به معنای کنار گذاشتن حفاظت نیست؛ برعکس، پایداری اقتصادی یکی از شروط استمرار حفاظت است. اگر مجموعه پس از مرمت نتواند فعالیت مستمر و درآمد متناسب داشته باشد، نگهداری آن در بلندمدت با دشواری روبه‌رو خواهد شد. بنابراین، باید میان ارزش‌های معماری، برنامه فرهنگی، نیازهای شهر و مدل اقتصادی بهره‌برداری ارتباط برقرار کنیم. منظور از قعال‌سازی اقتصادی نیز الزاماً ساخت‌وساز گسترده نیست. گاهی برنامه‌ریزی درست برای رویدادها، ایجاد فضاهای عمومی جذاب و تعریف فعالیت‌های فرهنگی متناسب می‌تواند به حضور مستمر مردم منجر شود. وقتی مجموعه به مقصد تبدیل شود، امکان شکل‌گیری فعالیت‌های اقتصادی سازگار با آن نیز فراهم خواهد شد.

۴ در بررسی تجربه‌های جهانی، کدام الگوها برای ریسباف آموزنده‌تر هستند؟

تجربه‌های مختلفی در جهان وجود دارد که می‌توان از آنها درس گرفت؛ البته نه به این معنا که نسخه‌ای آماده را عیناً در اصفهان اجرا کنیم. هر پروژه باید با توجه به زمینه تاریخی، اجتماعی و کالبدی خودش تعریف شود. در لندن، برخی فضاهای صنعتی و زیرساختی متروک به مجموعه‌های فرهنگی و شهری تبدیل شده‌اند. نمونه نیروگاه باترسی نشان می‌دهد که چگونه می‌توان